

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 7 cr., a dóua órá
6 cr., a treia órá 5 cr.,
şi de fiesce care publi-
caţiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la »Re-
dactiunea şi Admini-
straţiunea Unirii«
în
Blaş.

Anul VII.

Blaş 18 Decembre 1897.

Numărul 52.

Invitare la abonament.

Cu numărul de față invităm la abonament nou, spre care scop alăturăm câte o asemnațiune postală, rugându-ne a renoi cât mai grabnic abonamentul, pentru ca să nu se facă întrerumpere cu spedarea foil.

Prețurile rămân cele vechi și sînt indicate în fruntea foil.

Tot o dată rugăm pe P. T. Domni abonenți, cari sînt în restanță cu abonamentul, să binevoiescă a grăbi cu achitarea acestuia, pentru ca să putem acoperi spe-sele edării foil.

Administrația.

Epistola enciclică a Sfinției Sale

Leo XIII.

despre congresele și reuniunile eucharistice.

Leo PP. XIII.

Întru amintire vecnică.

Dumnezeul a totă pronia cărmuind lumea de o dată cu mână tare și blândă a împrejurat Biserica sa cu o îngrijire de tot deosebită așa, că în clipitele acelea, cari ar pute să se pară cele mai primejdioase, derivă pe sama ei din disgrăția timpurilor mângăeri neașteptate. Faptul acesta dovedit de multe ori pôte să se observe mai limpede de cât ori când în împrejurările acelea, prin cari

are religia și societatea să trecă în timpul de față. Întru adevăr chiar acuma, când vrăsmasii ordinii de stat pe zi ce merge se scólă cu îndrăznélă tot mai mare și își dau tóte silințele spre a omori credința creștină și spre a răsturna societatea întrégă prin năvăliri zilnice și fórté furtunaticé, chiar acuma îi place bunătății dumnezeescé, să pună împotriva acestor valuri întēfítate ca zăgazuri manifestările cele mai minunate ale evlaviei.

Asta s'a dovedit limpede prin întinderea, la care a ajuns evlavia cătră preasfinta Inimă a lui Isus, prin rîvna, cu care conlucără ómenii pe tótă fața pămîntului spre înaintarea venerării Mariei, prin onorurile, a căror obiect e înaltul soț al Maicii lui Dumnezeu, prin reuniunile cele mai felurite, cari le-au înființat catolicii pentru a-și apéra credința în tot chipul, în sfârșit prin multe instituiții, cari se întemeiază, ori cărora li-se dá avînt nou, și a căror scop este gloria lui Dumnezeu și crescerea iubirii creștinescé a deapropelui.

De și tóte manifestările acestea causéză inimii Nóstre o bucurie nespus de dulce, totuși credem, că grația cea mai înaltă, carea Ne-a împărtășit-o Dumnezeu, constă în progresele acelea, cari evlavia cătră taina Eucharistiei le-a făcut la tóte popórele credincioase în urma deselor congrese, cari s'au ținut în timpul din urmă spre acest scop. Pe cum am declarat cu alte prilejuri, nu este mijloc mai lucrătoriu spre a inima pe catolicii la mărturisirea vie a credinței lor și la documentarea virtuților cuvenite creștinilor ca acela, care constă în aceea, că să se nutrească și înmulțescă evlavia poporului față cu ga-

ranța acésta minunată a iubirii, carea e legătura păcii și unității.

Fiind că obiectul e de tot momentos și Ne zace fórté la inimă, acuma, după ce am lăudat deja de multe ori congresele și reuniunile eucharistice, și de óre ce Ne îndemná sperarea de a le vedé aducēnd róde încă și mai bogate, ținem a fi de folos a le asigna un patron ceresc, pe carele l-am ales dintre sfinții aceia, cari erau învăpăiați de o iubire deosebit de ferbinte față cu preasfinta taină a Eucharistiei.

Între aceia, a căror evlavie față cu taina acésta sublimă a credinței părea a se dovedi cu rîvna cea mai ardētóre, Pascal Baylon cuprinde trépta cea mai frumoasă. El a fost inzestrat de la fire cu un gust fórté viu pentru lucrurile cerescé, și după ce a petrecut tinerețele sale în sînțenie cu păzirea turmei sale, a adoptat o viață mai severă în ordul fraților Minoriți de observața strictă și prin contemplațiunile sale asupra sērbătorii eucharistice și-a meritat dobîndirea sciinței referitóre la ea așa, că acest bărbat, de și nu cunóscea conceptele și recerințele sciințifice, s'a făcut capabil de a da deslușiri despre obiectele cele mai grele ale credinței și chiar și de a scrie cărți evlavióse. Pe față mărturisia el nesfít în mijlocul ereticilor adevărul Eucharistiei, ceea ce l-a aduscercări grele. Rîvnitoriū al martirului Tarcisiū a fost amenințat de mai multe ori cu mórte, carea fusese partea cestui din urmă. Mai pe urmă zelul de iubire al evlaviei lui páru a se estinde a fară preste marginile vieții lui celei muritóre. Se și spune întru

Feuilleton.

Poetul Coșbuc.

Disertație ținută la I. serată aranjată de Reuniunea femeilor române din Blaș.

Stimate Dómné și Domnișóre!

Acum, când pentru întâia dată mă vedeți și pe mine în locul acesta și din fericire, ca cel dintâiu disertant în acéstă serie de serate, — acum, când din bunăvoința Dvóstre sînt chemat, să vă întrețin câte va momente, — pôte că așteptați. să spun, cum trémur de emoțiune, cât de șovăitor m'am aședat la acest loc, și cât de mult îmi e frică, că n'am să câștig complăcerea Dvóstre. Scusați inse. Iubite Dómné și Domnișóre, dar cu tóte că țin așa de mult, să previn gaturile Dvóstre, lucrul acesta tot n'am să-l fac. Și n'am să-l fac, nu pentru că îmi închipuesc cine scie cât de mult de mine, ceea ce de alt cum ar fi zădarnic, căci Dvóstre mă cunósceți ca pe banul cel réu; dar n'o fac, pentru că sînt sigur, că obiectul disertațiunii mele e de așa, cât el prin sine însu-și anticipéză așa de mult din plăcerea Dvóstre.

„Dare de samă despre scrierile lui G. Coșbuc“ ar fi titula disertației mele. O muncă și grea și ușoră! Grea, pentru că genialul poet are în activul său literar deja trei volume; ușoră, pentru că Coșbuc e astăzi cel mai mare poet românesc, și așa n'ar trebui de cât să o constat acésta și să merg înainte.

Dar eu voiū împreuna în sara acésta ușorul cu greul și voiū face pentru Dvóstre o dare de samă, care n'are să albă de cât un ușor colorit sciințific, voiū face o dare de samă, care să se potrivească în cadrele unei serate literare pentru dame.

O spun încă o dată: *pentru dame*, și sper, că Domni presentii aci vor afla de justă afirmațiunea mea.

Dar apropos de seratele literare! Dați-mi voe, să spun, cum cred eu, că pot duce ele mai bine la scop, și vă promit, că n'am să mai fac nici o abatere.

Nu vreū, să fac nici o imputare, nici nu am ambiția, să cred, că vorba mea e sfîntă dar eu gândesc, că órele acestea, cari ne-am dedat acuma de câți va anii a le petrece împreună, nu sînt perdue. O disertație ușoră despre cutare lucru, care întereséză pe dame în prima linie, dări de samă

despre scriitorii nostri fruntași cu scopul de a le face cunoscute scrierile și de a procura publicului plăcerea, ca să le guste frumséta în limbă și cugetare, — declamări de poesii potrivite și mai ales de anecdote pline de haz, cântări cu vocea saū cu vre un instrument, — sînt atâtea puncte, cu cari s'ar pôte așa de bine și așa de folositor petrece câte va césuri de iernă. Și cu cât punctele acestea se vor varia mai mult, cu atâtea césurile petrecute aci vę vor páre mai scurte, așa de scurte, pe cât vor fi de plăcute.

Și acum să mă descarc de greutatea, ce m'am luat.

Cine dintre Dvóstre n'a audít nu o dată, ci a dese de numele lui G. Coșbuc? Și cine, care l-a ceit vre o poesie în special, n'a simțit în inima sa o plăcere așa de vie? Azi în tóte colțurile țerii romănescei numele lui a străbătut și de o dată cu numele lui a mers și fala noastră.

Da, fala noastră, pentru că Coșbuc e Ardelean, din țara acésta, născut pe acest pămînt, care cu tóte necasurile, ce-l încunjură, n'a încetat a da nascere la bărbați geniali.

În vrîstă de abia 31 ani Coșbuc în puterea talentului său s'a avîntat la cea mai

adevăr, că Pascal Baylon, pe când zăcea în cosciug, în clipa celor două transsubstanțieri și-a deschis ochii de două ori.

Așa credem deci, că reuniunile acelea catolice, despre cari grăim, nu pot să se încredințeze unui scut mai bun. De aceea pe cum recomandăm în chip foarte firesc tinerimea studioasă sfântului Toma de Aquino, reuniunile de binefacere sfântului Camil de Lellis și sfântului Ioan de Deo, în tocmai așa în sperarea, că hotărîrea Noastră va servi spre folosul și binele creștinătății, declarăm și hotărîm în virtutea auctorității Noștre supreme și în puterea scrisorii de față pe sfântul Pascal de Baylon de patron special al congreselor eucharistice și al tuturor acelor reuniuni, cari au de obiect dumnezeesca Eucharistie, atât al celor ce s'au înființat până în ziua de astăzi, cât și al celor ce se vor înființa în viitor.

Ne exprimăm dorința plină de încredere, ca exemplele și scutul acestui sfânt să aibă de rod înmulțirea numărului acelor, cari în poporul creștin oferă zilnic lui Christos Mântuitorului, isvorului celui mai înalt a totă mântuirea, rîvna sa, intențiunile sale, iubirea sa.

Scrisoarea de față să-și păstreze valoarea pentru tot de una, fără ca să i-se împotrivăască, ori ce s'ar face de ori cine împotriva ei.

Vom, ca exemplarele decopiate ori și tipărite ale acestei scrisori, presupunându-se, că ele sînt subscribe de mîna notarului Nostru și sînt provădate cu sigilul Nostru prin vre o persoană pusă în o dignitate bisericăscă, să aibă aceeași vrednicie de credință, ca și cum omenii ar avea înaintea ochilor scrisoarea de față.

Dat în Roma la sfîntul Petru sub sigilul Pescariului în 28 Novembre 1897 în anul al douăzecișilea al pontificatului Nostru.

A. Cardinal Macchi.

Autonomia catolică.

Prin ori fără indiscrețiune, destul că o fôe din capitală a publicat proiectul episcopilor Steiner și Ivánkovicș privitor

la chipul, cum ar fi să se organizeze după a lor părere autonomia bisericii catolice din Ungaria. Pentru noi e și irelevant a ști, cum și pe ce cale au ajuns la publicitate proiectele din cestiune. Ceea ce apasă în cumpănă, e, că autenticitatea proiectelor de sub întrebare n'a fost trasă la îndoelă de nimenia, ba organul contelui Zichy spune apriat, că de mult a avut cunoștința despre aceste proiecte.

Nu e vorbă, proiectele celor doi episcopi sînt numai proiecte. Dar e sigur, că ele reogîndeză deplin vederile episcopatului latin din Ungaria, pentru că știut e, că în jurul acestor doi episcopi s'au grupat cei alalți arhieriei latini.

Proiectele celor doi episcopi se deosebesc de olaltă în multe privințe; dar în multe privințe se și unesc.

Lucrul principal, în care cele două proiecte cad de acord, e, că în organismul autonom al bisericii catolice nu dau loc autonomiei diecesane, ci totă funcțiunea autonomică o contemplăză centrală și unitară.

După proiectul episcopului Steiner congresul s'ar compune din membri bisericăscii și lumeni, ast fel în cât jumătate să fie din cler, cealaltă jumătate dintre lumeni. Tot proporția acésta între membri o contemplăză și proiectul episcopului Ivánkovicș. Asemenea ambii episcopi prevăd, ca hotărîrile congresului autonomic să pótă fi executate numai după consimțemîntul corului episcopesc.

Organele autonomiei după proiectele amîndouor episcopi ar fi aceleași, adică: a) Senatul bisericăsc; b) directoriul; c) senatul bisericăsc comunal. Tótă deosebirea între cele două proiecte se află în atribuțiunile ori agendele acestor organe.

De agendele *senatului bisericăsc* după proiectul episcopului Steiner s'ar ține:

a) A propune trei persoane pentru umplerea scaunelor mitropolitane și episcopesci

după ascultarea previe a episcopilor din respectiva provincă bisericăscă. Într'asta se unesc și episcopul Ivánkovicș. b) A face propunere ca mai sus și privitor la umplerea abațiilor și prepositurilor împreunate cu beneficii. Membrii senatului acestuia bisericăsc central ar fi sub presiul primatului patru episcopi, cari ar fi a se alege prin votisare secretă.

Directoriul ar fi compus din 9 membri, trei preoți și șese laici, cari asemenea ar fi a se alege în congres prin vot secret. President ar fi primatele. După proiectul episcopului Ivánkovicș în directoriul 3 membri ar fi a se numi de Maiestatea Sa, 3 s'ar esmite de corul episcopesc, ér pe 3 i-ar alege congresul. De agendele directoriului acestuia s'ar ține a administra sub controla statului fondul religiunii, fondul de studii, fondul universității. Tot directoriul ar avea să deprindă în viitor drepturile de susținător preste academiile de drept și preste școlile medii reg. catolice. După proiectul episcopului Ivánkovicș multe atribuțiuni, cari episcopul Steiner le rezervă pe sama senatului bisericăsc, ar fi, să cadă tot în cercul de activitate al directoriului, bună óră inspecția preste beneficiile bisericăscii mai mari, preste averile capitulelor, preluarea și predarea beneficiilor în cas de sedisvacanță și așa mai de parte.

În fine *senatul bisericăsc comunal* ar avea să îndeplinească funcțiunile acelea, cari azi la noi le îndeplinesc curatoratele, senatele bisericăscii și scolastice.

Din schițarea acésta scurtă a proiectelor prezentate de cei doi episcopi se pôte vedé, că dacă noi intram în congresul regnicolar, ne espuneam pericolului celui mai mare autonomia actuală a provincii noastre bisericăscii. Când episcopatul vine cu un asemenea proiect, ce va avea de gînd să facă ministrul?

înaltă tréptă în poesia romănescă, el e recunoscut azi de toți criticii ca cel mai genial, cel mai bun și cel mai romănesc poet.

Spiritul lui poetic s'a aréat din frageda etate, s'a dezvoltat împreună cu el în școlile din Năsăud, s'a nutrit prin petrecerea în mijlocul poporului țeran, pe care atât de mult îl iubesc, atât de bine îl cunoșce și din care atîta s'a inspirat, — și s'a cultivat la Cluș, Sibiu și mai cu samă în Bucuresci. Și anul acesta, când Academia romăna l'a votat în urma unei discuțiuni de multă importanță marele premiu de 12 mii lei, un entusiasm de nedescris a cuprins inimile Bucurescenilor și ale tuturor Romănilor, și acest entusiasm s'a pronunțat în mod foarte evident cu ocaziunea banchetului dat în onórea lui, la care au luat parte cei mai însemnați bărbați de litere.

Și gloria lui Coșbuc are importanța sa chiar pentru faptul, că el a urmat după Eminescu, de care cu tóte acestea se desclinesce așa de mult.

Coșbuc nu e filosof pessimist ca Eminescu. El nu se revoltăză împotriva Dumnezeirii pentru necasurile, cari ne ajung, ci se mîngăe cu vorba:

Orî cât de amăriți să fim,
Nu-i bine, să ne deslîpim
De cel ce viețile le-a dat.
O fi viața chin răbdat,
Dar una știu: Ea ni-s'a dat,
Ca s'o trăim.

El nu-și sfarmă capul cu deslegarea chestiunilor de înaltă filosofie, nu se plînge mereu asupra rătățiilor lumii, nu se vaieră pe tóte notele asupra sorții sale, ci plin de curaj, simțind puterea în vinele sale, strigă:

O luptă-i viața, deci te luptă
Cu dragoste de ea, cu dor . . .
Orî care-ar fi sfârșitul luptei,
Să stai luptând, căci ești dator.
Trăesc acei, ce vreu să lupte,
Er cei fricoși se plîng și mor.
De-i vești murind, să-i lași, să móră,
Căci mórtea e menirea lor!

Ce deosebire între versurile acestea sănătose și pline de vigóre și bărbăție și între următoarele șire lașe și fricoșe a lui Eminescu:

A fi? Nebunie și tristă și gólă.
Urechea te mînte și ochiul te 'nșală
Ce-un secol ne zice, cellalți o deszic,
De cât un vis sarbéd, mai bine-un nimic!

Parcă vești în primele șire pe un țeran sănătos, voinic și vesel, cum potrivindu-și pălăria pe o ureche și snfulcându-și măneca cămeșii se apucă de o muncă grea, de care un nevoiaș fuge, pentru că-i e lene, să pună osul.

Și de unde acésta deosebire între doi poeți, pe cari lumea îi numesc mari? De ce unul atât de neîndestulit, atât de răsvrător, ér cel alalt blând, bun și împăcat cu sórtea? O, e aci inima mamei, pe carea Coșbuc o cântă așa de frumos în „Fire de tori“, a acelei mame, pe carea poetul n'a

uitat-o, ci a dese o pomenesc cu respect în versurile sale; e mama la mijloc, carea scia, să alunge din inima lui ori ce gînd rău, încă de când era mic.

Îmî ȳeaf o mână și 'n mîna ta o stringi
Și-mî faci cu dinsa cruce pe pept.

„De ce să-ți fie frică?“ îl întrébă ea o dată, când un trăsnet l-a trezit din somn.

De ce să-ți fie frică? E sfîntul Dumnezeu
Din cer, și-acum vorbesce cu brații pe pămînt.
A lui e și furtuna și a lui, iubite, sînt
Și brații, și nu face El rêu la ce-l al Lui.

Și airia poetul scie:

Plîng, — dar nu mă plîng,
Mă 'ndoesc, dar nu mă frîng
Gîndurile morții.

Plîng? Dar lângă leagăna cîntul
Mamei de obicei e trist.
O eternule psalmist,

Mare-ți e cuvîntul.
De durere, chin mi-e somnul, foc și fiere traiul meu,
Dar tu laudă mereu, sufete, pe Domnul.

Și aceste gîndiri generóse, pe cari Coșbuc le-a auđit în copilăria sa de la mamă-sa, nu i-au ieșit din mînte, și ele îl călăuzesc pe tóte cărările vieții sale. Ele sînt ca o lumină, pe carea puterea vîntului n'o pôte stînge, ci din contră îi măresc flacăra.

Și ceea ce îl înaltă pe Coșbuc așa de mult în ochii tuturor celor cu pricepere adăncă, e felul lui de a gîndi, de a scie și de a povesti. El și-a însușit așa de mult gîndirea țeranului neatins de bóla vécului,

După proiectele acestea de autonomie diecesană, de autonomie provincială nici poveste nu e, și tocmai autonomia această a dorit-o și o dorește până în ziua de azi clerul și poporul provinciei noastre bisericesci. Dacă înse n'ar fi să putem avea autonomie diecesană și provincială, atunci pentru noi totă antonomia nu plătesce o zală.

Întru adevăr în congresul regnicolar am forma o minoritate disparentă. În senatul bisericesc central și în directoriul sigur că nu ar ajunge nici unul din ai noștri; având în vedere, că votarea ar fi secretă, majoritatea covârșitoare nici macar de bună cuviință n'ar fi silită a ține cont.

Resultatul ar fi deci, că am perde autonomia, de care până aici s'a bucurat provincia noastră bisericescă, și am ajunge de sub mâna guvernului în mâinile unei corporațiuni tot atât de străine de nămul nostru și de biserica noastră, care și ea prin bulla de instituțiune a mitropoliei noastre e declarată pentru toate timpurile biserica românească.

Să laudăm deci Provedința dumnezească, pentru că în momente atât de grave ne-a luminat și ne-a dat tăria sfatului, ca toți una să fim și toți una să mărturisim.

Și dacă a mai fost ore cine, care a avut nedumeriri cu privire la ținuta noastră, atunci nedumeririle acelea au trebuit să dispară în fața proiectelor celor doi episcopi latini.

Biserica cea mai modernă e fără îndoelă cea „ortodoxă“. E în prospetă memorie greva, ce o inscenaseră în România membrii „sfințului sinod“. Acuma sosesce scirea, că în Constantinopol încă amenință o grevă „ortodoxă“. Se vestesce a nume, că pa-

a studiat așa de mult firea lui originală, în cât se poate zice, că și-a însușit-o, că s'a îmbrăcat în ea ca și în o haină, ce-ți place și de care nu te mai desbraci. Și poetul așa de norocos scie, să se folosescă de firea țeranului, în cât ea respiră aproape din toate poeziile lui. Și parcă nici nu-ți place Coșbuc alt cum de cât descriind chipuri de la sate, întâmplări idilice din mijlocul poporului pline de naivitate și originalitate. Dragostea lui nu se cântă pe măsura „dor — mor — amor“, nici nu se compune din vaiete și oftături, eroii lui nu se împușcă, dacă l-a părăsit iubita, ci punând fluierul la gură doinesc un cântec de jale, care moie inima necredincioșei iubite. Și pentru aceea descrierile acestea simple și nepretențioase plac așa de mult, cât recetindu-le parcă descoperi motive nouă de plăcere și frumuseță. Descrierile și povestirile lui sînt așa de vii și naturale, cât parcă ai înaintea-ți pe cei ce vorbesc. Și limba lui Coșbuc e așa de bogată, așa de românească, pot zice foarte românească, nemeștecată cu fel de fel de vorbe străine; ea e curată ca cea mai limpede apă de izvor, plină de frumoșele întorsături populare și dulce ca mierea. Er versul lui e curgător, neortat și are o rimă așa de fericită și află tot de una pe cea mai potrivită. Ori cât de tiner e încă. Coșbuc e considerat ca un măiestru al formei. Pentru felul acesta de a scrie, de a simți, pentru firea sa bună și morală, pentru bucuria de a trăi, ce respiră din toate versurile lui, Coșbuc e socotit ca un reformator în poezie, ca unul, care părăsind povârnișul a apucat pe o cale bună și netedă.

(Va urma.)

triarchul „icumenic“ de unăzi a fost la ministrul cultelor Abdurrahman și exprimându-și recunoștința față cu sultanul pentru toate binefacerile, în cari a împărțit pe Grecii din Turcia, mai pe urmă a ajuns, să grăescă și despre repetitele încercări ale câtor va pópore „ortodoxe“ de a păgubi privilegiile, ce sultanul Muhamed II le-a dat patriarhatului „icumenic“. Darea de berate nouă pe sama unor episcopi bulgari ori românești chiar înșamnă amenințarea bisericii grecesci și a dignității patriarhului. Patriarhul reaminti ministrului timpul de crăciun din 1891; când din asemenea prilejuri bisericele grecesci din capitală rămăseseră închise, ceea ce provocase turburări. Guvernul să vadă, ca nu cum va să se repetescă evenimentele acelea.

Protestare în contra magiarisării numelor de comune. — Guvernul s'a grăbit, să trecă curând prin dietă proiectul de lege despre magiarisarea numelor comunelor. A voit ast fel să prevină agitația, ce o putea provoca acest proiect în sinul naționalităților nemagiare. Vădând, că de ce s'a temut, nu-l trece, recurge la arma obișnuită a liberalismului modern, la forță și violență. Forța și violența s'a manifestat prin oprirea adunării alegătorilor români convocate pe Marți în Sibiu. Primarul Sibiului dând ordinul de oprire a lucrat numai ca organ prea supus al guvernului liberal. Căci dacă le-a fost permis Sașilor, să țină adunări de protestare, pentru ce nu s'a permis această și Românilor? Provocarea primarului la § 1. art. de lege 44 din 1868 e numai un pretext spre a da ordinului colorit legal. Pe cum aflăm în „Tribuna“, guvernul nu s'a mulțămuit cu oprirea, ci de timpuriu a luat și alte măsuri. Protopretorii au recercat auctoritățile comunale, să impedece poporul de la mergerea la Sibiu spunând, că adunarea Românilor e oprită. Cu toate acestea alegătorii s'au prezentat în număr mare, și după ce nu li-s'a permis, să țină adunarea convocată, s'au intrunit în restaurant, unde în formă de toasturi s'a spus, ce a avut, să se spună. Tot acolo s'a redactat și o declarațiune, în care se condamnă ca periculos sistemul de a magiarisa pe toate terenele și se protestează în contra amintitului proiect de lege, care desconsideră legea despre egala îndreptățire a naționalităților, încalcă drepturile autonome ale bisericilor și e potrivit numai de a produce ură și certă între popóre. Declarațiunea e provădită cu un mare număr de subscrieri.

Membrii români ai congregațiunii comitatului Hunedorei în ședința de Lună a congregațiunii au prezentat o propunere în sensul de a se recerca guvernul, să retragă proiectul de lege despre numele oficios al comunelor din motivele, că numirea localităților nu cade în competența dietei, proiectul amintit nu e oportun, e de natură de a provoca confuzii în toți ramii vieții publice, e jignitor pentru Români și numai magiarisarea o țintesce.

Causa scolastică în comitatul Clușului. — Reproduserăm și noi în resumat comunicatul unor foi unguresci, după care poporul românesc din comitatele Clușului și Aradului ar dori școli de stat. O corespondență publicată în „Dreptatea“ din 14 a c. ține a declara, că acel comunicat, întru cât se referesce la comitatul Clușului, „e absolut fals și tendențios“.

Maî adange înse corespondentul următoarele :

„Dar cu toate acestea nu vreū, să nepericliul cel mare, în care se află școlile confesionale din comitatul nostru. Póte nicăirea esistența lor nu este așa amenințată ca în comitatul nostru, — și póte această situație tristă a dat curaj foilor unguresci de a scrie în așa mod de școlile din comitatul nostru.

„Causa, pentru care școlile sînt așa amenințate, e, că poporul e sêrac lipit pământului, și comunele sînt mari, așa în cât aproape în fie care comună sînt câte 200—300 băeți de școlă.

„Instruarea acestor băeți cere minimum 2 ori 3 învățători, două ori trei sale de propunere.

„Și poporul miser fiind abia póte susține un singur învățător și abia póte ajusta o sală de propunere.

„Din pricina această zilnic amenință inspectorii de școle, că ne vor închide școlile, dându-ne în loc școle de stat. Dar nu numai atâta, ci chiar și instrucțiunea pruncilor în atari împrejurări suferă mult, neputându-i un învățătoriu instrua pe toți și dispensându-i pe cei mai mulți de a umbla la școlă, neincăpându-i sala de propunere.

„De și dar comunicatul foilor unguresci e fals și tendențios, pericolul pentru școlile noastre e iminent, și consistoriul din Blaș — ar trebui să facă ceva pentru mântuirea lor, fiind óra a 11-a, óra supremă.“

Sîntem de acord cu corespondentul „Dreptății“. Aflăm adecă, că școlă noastră din Ciucea s'a și închis în 9 a c. De pretext, — recunoscut în cât va și de părintele I. Truța din Ciucea în corespondența sa publicată în „Tribuna“ din 15 a c. — a servit împrejurarea, că clădirea de școlă acum de bunicică vreme avea lipsă de reparare. Nu vom, să bągăm vină nimenui și nici în special părintelui Truța, pe care-l cunoșcem ca pe un preot zelos. Dară nntrim convicția, că e neapêrat de lipsă introducerea unei controlări mai practice a cauzei scolastice din partea protopopilor și din a centrului diecesan. O ast fel de controlare, — așa credem, — ar însufla și în popor zel mai mare pentru cauza cea sfințită a școlii și ar preveni pretexturi asemenea celui din Ciucea.

Revistă bisericescă.

Roma.

Proximul consistor papal se va ține în Ianuar, când se vor umple mai multe dintre scaunele episcopesci vacante în Italia. Papa va releva situația grea creată bisericii prin ordinațiunile ministrului Rudini.

Episcopul de Orleans se află în Roma, ducând cu sine și actele referitoare la beatificarea feciórei de Orleans Ioana d'Arc.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Dieta în ședința din 10 a c. a primit propunerea guvernului de a preda comisiunii finanțiale proiectul de lege referitor la pactul provisor cu Austria. Obstrucția Kossuthistă nu a fost în stare a paralisa planul guvernului. Tot în 10 a c. s'a primit și în desbatere specială

proiectul despre numele de comune și de alte localități.

La §-ul 5, care dispune, că în actele oficiose de stat, comunale și bisericesci, în școlile cu drept de publicitate și în cărțile de școală fără considerare la aceea, că în ce limbă sint redactate, este a se folosi exclusiv numele oficial al comunei, s'a primit adausul propus de Pulszky, că în cărțile de școală pe lângă numirea oficială ca explicativă pôte fi și numirea istorică sau cea de comun întrebuintată.

Deputatul sas Schreiber nu e îndestulit cu modificarea propusă de Pulszky și poftesce, că și în scriptele oficiose să se adaugă numele istoric ori cel îndatinat.

Carol Schmidt arată, că legea nu e necesară, e vătămătoare pentru nemagiari, că intențiunea proiectului nu e delăturarea confuziunii în administrare, ci magiarisarea. §-ul 5 e în contradicere cu legea despre egala îndreptățire a naționalităților. Amintesce, că Sasi au făcut din acel mocirlos și sêlbatic fundus regius pământ productiv și au dat nume muntilor, văilor și localităților acestui teritoriu. Se provocă la Alsația și Lorena, unde și pe timpul dominațiunii franceze s'au lăsat numele germane, și în Polonia rusescă s'au lăsat numele polone. — Lui Schmidt îi răspunde Kossuthistul Eötvös zicând, că se esplică fals legea de naționalități, și apără proiectul guvernului.

Ivanka propune, că și pe cărțile folosite în școală să se întrebuinteze numai numele oficiale ale comunelor. — Era Szentiványi dorește estinderea usului oficial magiar și în afacerile bisericesci. Tôte modificările în detrimentul limbilor nemagiare s'au primit dându-și mâna pe față opoziția cu guvernul. Numai propunerea lui Schreiber s'a respins.

După acestea s'a început desbaterea asupra proiectului de lege despre regularea raportului de drept între lucrătorii agrari și între proprietari. Acest proiect prevede pedepse aspre pentru lucrătorii, cari nu s'ar ține de pactul închiat cu proprietarii ori arindașii. Proiectul adus în urma grevei agrare din vara trecută nu va deslega cestiunea lucrătorilor.

Deputatul sas Schmidt a repășit din partidul guvernamental din cauza votării proiectului de lege despre magiarisarea numelor de comune și altor localități.

Austria.

Ministrul Gautsch convingându-se, că negocierile cu șefii partidelor nu conduce la scop, de o cam dată a întrerupt pertractarea și suspendându-se constituția guvernază în virtutea §-lui 14. Guvernarea acesta absolutistică inse e numai provisorie și din necesitate, de unde se așteptă, ca după anul nou să se reîncepă pertractările; pôte că până atunci se vor mai calma spiritele și vor fi mai aplicate spre pace.

Partidele politice prin manifeste își motivează atitudinea de până acum și o precisază pentru viitor. Mai momentos și mai demn este manifestul majorității, ce constă din cluburile deputaților boemi, poloni, conservatori, români, și germani catolici populari. Ei regretă cele petrecute și declară, că vor milita solidar și în

viitor pentru recunoscerea drepturilor istorice politice și autonomia provinciilor, pentru egala îndreptățire a tuturor naționalităților imperiului, pentru cultivarea adevăratei religiosități și pentru ridicarea și prosperarea tuturor claselor sociale. Se face provocare la aceea, că din majoritate fac parte și Germanii.

Germanii liberali aruncă vina celor întimplite asupra ordinațiunilor în cestiunea limbii și asupra Slavilor.

Duminecă a fost o mare adunare de înfrățire slavă în Cracovia, la care au participat mai mulți deputați poloni, cehi, ruteni și sloveni. În adunare s'a proclamat solidaritatea slavă.

Germania.

În ședința din 14 a parlamentului imperial au ajuns pe tapet și afaceri interne de ale Austro-Ungariei. — Zimmermann s'a tânguit, că guvernul a împedat manifestările de simpatie pentru Germanii din Austria. A zis, că raporturile bune cu Ungaria le face imposibile opresia Germanilor de acolo. — Br. Hodenberg a arătat, că Italia a venit la convicția, că întreita alianță nu-i aduce nici un folos; deci ar trebui cu atât mai virtos strinse legăturile cu Austro-Ungaria. Dară Austro-Ungaria numai atunci va puté fi razim sigur Germaniei, dacă tôte poporêle ei se pot desvolta pe baza egalei înprețățirii. Oratorul regretă, că punctul de gravitare al politicii austro-ungare s'a mutat în Ungaria. Tostul ținut la Pesta de împăratul Wilhelm nu e permis a-l critica, Magiarii inse s'au folosit de acel tost spre a falsifica istoria amintind despre Croatul Zrinyi ca despre eroi magiar. Regretă, ca împăratul a lăudat parlamentul magiar, în care alegerea s'a făcut pe baza celui mai miserabil sistem. Tostul a avut și acel efect, că viața Germanilor din Ungaria a devenit și mai grea. — Din partea guvernului ca răspuns s'a recomandat mai mare precauțiune, când e vorba de afacerile altor state.

Rusia.

Regimul a numit ambasador la Paris pe principele Urusov în locul lui Mohremheim.

„Independance Belge“ scrie, că ambasadorul Iaponez din Paris a descoperit, că între Rusia și Iaponia s'ar fi închiat un pact secret, în sensul căruia ambele puteri ar avé să declare război Sinei și să o împartă între olaltă.

Italia.

Maioritatea parlamentară fiind nemulțămîtă cu ministrul de război Pelloux a votat în contra unui proiect de lege prezentat de el. Acesta a tras după sine demisionarea întregului cabinet Rudini. Cu reconstruirea cabinetului a fost încredințat tot Rudini, căruia după negocierii îndelungate abia i-a succes a compune noul cabinet, în care au intrat ca membri noi Zanardelli la justiție, Sanmarzano la război și Gali la instrucțiunea publică.

Spania.

Din Cuba era vin vești triste. Insurgenții din nou s'au apucat de pradă

și ucideri. Se vede, că autonomia pusă încă în prospect nu-i mulțămesce. Pe generalul Weyler, reîntorcându-se în Madrid, o parte a populațiunii l-a primit cu ovațiuni. Weyler a început, să agiteze nu numai în contra guvernului, ci și în contra dinastiei. Guvernul se ocupă de măsurile necesare în contra agitațiunii.

Turcia.

Turburările din Albania n'au încetat. Fruntașii Albanezi au înaintat Sultanului un memorandum, în care își espun gravaminele.

Elementele mai serioase din Creta așteptă cu mare dor, ca puterile să resolve o dată cestiunea cretană, pe când ultraiștii greci nici acum nu încetază de a fanatiza poporul cu alipirea insulei la Grecia.

Se susține, că regimul Sêrbiei a făcut Turciei propunerea de alianță, dară acesta a respins-o.

Corespondințe.

Din Selagiă valea Zălanului 24 Nov.

Prea Stimate Domnule Redactor!

Dați-mi voe cu monotonia și negura zilelor rêsbatând de a vè presenta o sêrbătoare rară și bucuria, ce am avut-o cu binecuvîntarea unei școli nouë de pètră cu cinci încăperi acoperită cu țigle și ridicată pe ceva-și puțină colină, care dă de de parte călătorilor un aspect interesant de podoba comunei.

Școla din vorbă se află în Bocșa română din Silvania, locul nasterii și odihniî vecinice a fericitului Simeon Bărnuț.

A nume în ziua de 21 Nov. sub pontificarea veteranului devotat protopop tractual al districtului Pereceiului Ioan Papiu Pop, care încă de pe la anul 1860 cooperază cu rar devotament și zel la marea operă a culturii și înaintării națiunii nòstre pe tôte terenele vieții publice, cu asistința preoților Ioan Ilieș din loc și Petru Ostate din Curițu, înainte de a se începe sfînta Liturgie s'au binecuvîntat un luster cu 50 fl. și o cruce massivă manuală de argint cu 15 fl., cumpèrate de bravul poporean și primar Vasiliu Cigi și soție-sa Onița, apoi un prapor cu alte accedentii de ornate bisericesci, cumpèrate de Mărgin Onuț a Tomei cu 25 fl. La capêtul sfîntei Liturgii pontificantele a ținut o predică fôrte instructivă și însuflețitoare despre faptele bune, virtuțile adevèratului creștin, cari pe lângă o viață onestă îl fac pe om nemuritori pentru s. biserică și nêmul sêu.

După aceea cu procesiune deplină ieșind cu toții de a merge la binecuvîntarea școlii nouë, s'au oprit mai întâi în fața bisericii înainte mormîntului și monumentului lui Bărnuț. Vêdurăm în estaslul pietății cu lacrimi în ochi îngenunchiând pe protopop, și după el toți cei de față, și cântând câte va din stichurile cântărilor nòstre funebrale, și deslegarea tuturor morților din acel mare cimiter. Ajunserăm apoi la școlă, unde după binecuvîntarea apei tot din genunchi cetind și rugăciunea prescrisă, la capet protopopul din nou a luat cuvîntul și adânc mișcat le ținu a doua învățatură, că ce e școla și menirea ei, și că termometrul, care să arete gradul de cultură, la care s'a avîntat vre o

națiune, e singur școlă. Cu exemple a arătat, că pe un Simeon Bărnuț fiul fostului lor odinoră cantor, școlă l-a perfecționat, de în era renascerii conștiinței naționale și a libertății poporilor din anul 1848, în care ajunse și țara noastră, el a arătat calea de renascere și recunoșterea drepturilor poporului român, cari i-se cuvinea și după dreptul divin și după cel uman și cari până atunci erau numai privilegiile apăsătorilor lui feudali. Tot el a crescut nepoții la școlă, cari au ajuns distinși bărbați. Ba din școlă comunei acesteia au ieșit și s-au dat nemului românesc și alți bunii oficiali publici, cari și azi fac distinse servicii nemului și patriei noastre. Le-a arătat, că trei criterii îl fac pe ori care popor înaintat: agricultorul sirguincios, meseriașul bun și inteligența cultă, cari înse numai prin școlă se ajung. și acestea vor aduce și poporului român o mai bună stare materială și culturală. Mulțami apoi conducătorilor bravi și poporului, cari s-au jertfit pentru ridicarea acelei palestre dedicate culturii.

Cu mândrie putem înșira și această școlă în șirul celor din Curiteu, Hidig și Bobota, cari sînt decorați culturii române de pe această vale istorică a Zălăului, unde și Mihail eroul prin învingerea de la Gorosleu a făcut nemuritorii numele de Român.

Văleanul.

Acăș (Sălagiu) 8 Dec.

Onorată Redacțiune!

Vin a vă ruga, să binevoiți a da loc descrierii unei rari sărbători, ce am avut câți va preoți în 7 Dec. n. c. în parochia Chișfalău din tractul protopopesc al Eriului diecesa Gherlei cu prilejul liturghiei iubire de 50 ani a M. Onoratului Domn paroch al Chișfalăului *Vasiliu Dragoș*.

Fiind încunoscînt clerul tractual din partea protopopului tractului Eriu M. O. D. Gregoriu Pop din Unimăt, că M. O. D. Vasiliu Dragoș în 7 Dec. împlinesce 50 de ani ai preoției sale, mai mulți preoți din tract, pe cum și din alte tracte au aflat cu cale a merge pe ziua aceea la Chișfalău spre a gratula pe zelesul preot iubilar.

În ziua pomenită dimineta am sosit la ospitala casă parochială a preotului iubilar, de unde la 9 ore am mers cu toții la biserică, sevârșindu-se sfînta Liturgie. A pontificat — lucru firesc — însuși preotul iubilar pe lângă concelebrarea alor cinci preoți. Era înălțător a asculta tenorul încă și azi frumos al bătrânului preot Vasile Dragoș. Sevârșindu-se sfînta Liturgie, M. O. D. Tiberiu Gael a rostit o prea frumoasă vorbire numărului popor credincios venit la sfînta biserică; a descris pe scurt chemarea preotului și a schițat unele momente mai însemnate din viața preotului iubilar. Cuvîntarea a fost ascultată cu evlavie, și lacrimi străluciau în ochii tuturor. La această acomodată vorbire a răspuns apoi plin de emoțiune preotul iubilar, apoi a dat binecuvîntarea sa preoțescă preoților de față, apoi rudeniilor sale, ceea ce cu deosebire ne-a mișcat; mai târziu au primit binecuvîntarea preotului iubilar pe rînd toți credincioșii, de cari era îndesuită frumoasa biserică.

Ce sublim a fost momentul, când părintele iubilar la sfârșit cu lacrimi pe obraz, dar cu toate acestea cu capul lui albit de ninsorea bătrănelilor ridicat a dat mulțămii

lui Dumnezeu, pentru că l-a învrednicit a ajunge această dorită zi, care numai la puțin e dat, să o ajungă!

După acestea am mers cu toții la casa parochială, unde iubilarul a primit apoi gratulările clerului tractual prin rostul M. O. D. Grigorie Pop protopop tractual; apoi în numele preoției din tractul protopopesc al Sătmăruului l-a gratulat M. O. D. Ambrosiu Pop protopopul tractului Sătmăr, ér în numele tractului Samsod l-a gratulat M. O. D. Tiberiu Gael; apoi curatorii în numele credincioșilor din parochie și din filiala Teghea, dl învățător și cantor din loc V. Cuc în numele senatului scolastic, ér un școlar în numele școlarilor. A primit apoi pe lângă acestea gratulări verbale și alte în scris. După aceea ne-am așezat apoi la masa pururea ospitală a părintelui iubilar. Curînd s-au rostit multe și frumoșe tosturi. Așa iubilarul a tostat întru sănătatea Esceleței Sale Episcopului nostru diecesan, apoi M. O. D. Ambrosiu Pop, Gregoriu Pop, Tiberiu Gael și subscrisul, toți și alții întru sănătatea iubilarului.

Am petrecut apoi toți preoții în diferite schimbări de idei folositoare până târziu sara, când apoi cu toții ne-am depărtat la ale noastre ducînd cu noi amintirea unei zile atât de însemnate în viața preotului iubilar.

Aflu cu cale a pomeni cu acest prilej, că iubitul nostru preot iubilar este un preot român zeles și harnic și cu multă frică a lui Dumnezeu. El este unul dintre acei preoți de pe aici, care de loc nu-și poartă nici o fîcă ungură, ci de și preot cu stare modestă materială ca aproape toți preoții de pe aici, are două foi românești la casa sa, „Gazeta Transilvaniei“ și „Unirea“. Apoi din puținul său venit multe ajutoare dă, cu deosebire nepotașilor săi orfanii de tată, pe cari îi crește.

Sfârșesc. Ție-ți grăesc, iubite părinte iubilar! Te-a învrednicit Dumnezeu, cum pe puțin alții, să fii servitorul altariului lui 50 de ani. Acel Dumnezeu să te trăească încă la mulți fericiți ani spre binele de obște al poporului credincios încredințat grijii tale păstorești, spre cea a poporului român și spre bucuria noastră a tuturor!

Preotul Bălibanu.

Declarare.

Onorată Redacțiune!

În nr. 45 din „Unirea“ a. c. la pag. 357 sub titlul „O rectificare“ Dl Dr Augustin Bunea observă, că propunerea Dsale, făcută în adunarea generală a Asociațiunii din Mediaș cu privire la „casa națională“ și la internatul de băieți în procesul verbal nr „s'a formulat din partea secretariului II“, după cum Dsa și-a făcut-o, din care motiv conclud, că procesul verbal ar fi fals.

În cestiunea această subsemnatul avînd onorul a funcționa la numita adunare generală ca secretar II, mă simt dator a declara următoarele:

1. Dl Dr Augustin Bunea nu și-a prezentat propunerea în scris la biroul adunării generale, de și l-am rugat apriat pentru această, ba i-am oferit și hîrtie în acel scop, cu toate acestea nu a binevoit a satisface acestui obligament parlamentar, ceea ce ca propunător era dator, să facă și fără cea mai mică rugare din partea vre unui membru al biroului.

2. Neavînd propunerea dată în scris, am stilisat-o la redactarea procesului verbal după notițele mele, ținute aproape din vorbă în vorbă după rostul Dsale, și ast fel prezentat pro-

cesul verbal s'a verificat de onorata comisiune verificătoare, compusă din patru spre zece membri ai Asociațiunii, și în dată ce procesul verbal s'a verificat, răspunderea nu mă mai pôte privi.

Al Onoratei Redacțiunii cu devotată stimă
Sibiu 12 Decembre 1897. n.

Dr Vasile Bologa
secr. II.

Avis

pentru plugarii și măiestrii români.

Tovărășia agricolă din Șoimuș, comitatul Bistrița-Năsăudului, dispunînd de mai multe moșii constatătoare din pămînturi arătore, finațe, drepturi de pășunat și pădurărit, case, grădină etc., a decis în interesul împorării acestei comune curat românești de a colonisa pe aceste moșii plugarii și măiestrii români pe lângă unele condițiuni de tot favorabile coloniștilor.

Preferiți vor fi măiestrii români de religiunea gr. cat., cari vor pute documenta, că au purtare bună morală și sînt diligenți în purtarea măiestriei lor.

Măiestrii, ce se vor stabili cu locuința aci, vor fi îndreptățiți a reflecta și la ajutoarele, ce se împart în fie care an din fondul meseriașilor din această comună.

Spre orientarea celor interesați se mai adaugă și aceea, că comuna Șoimuș, de și mică, dar încunjurată fiind de toate părțile de piațuri apropiate, măiestrii aci stabilinși pot să-și desfacă mărfurile lor cu multă ușurință, ér condițiunile de trăit relativ de alte ținuturi aci sînt cu mult mai înlesnicioșe.

Doritorii de a se stabili în această comună prin colonizare au de a-și îndrepta cererile lor până la 15 Ianuar 1898 la Dl preot Ioan Baciș președintele Tovărășiei agricole din Șoimuș (Solymos) p. u. Nagy-Sajó în comitatul Bistrița-Năsăudului.

Diracțiunea.

Noutăți.

Concurs la stațiuni docentale. Cu terminul de 30 Dec. s'a scris concurs: 1) La stațiunea docentală din Tăuț în protopopiatul Clușului cu emolumentele: Salar 300 fl. și cuartir. 2) La stațiunea cantor-docentală din Chintău în protopopiatul Clușului cu emolumentele: Salar în bani 225 fl., venitul stolar 18 fl., în naturale 16 metrete mari de cucuruz 16 fl. 2 jugere de pămînt 10 fl., 1/2 sesiune de pădure 10 fl., pășune de 2 vite 10 fl., o grădină 10 fl., cuartir și grădină de legumi. 3) La stațiunea docentală din Budatelece în districtul protopopesc al Catinei cu emolumentele: Salar 300 fl. și grădină pentru legumărit și pomărit de 400 0⁰.

„Dreptatea“ și „Foaia de Duminecă“ încetază. În nrul din 16 a c. al „Dreptății“ întemeiatorii acestei foi anunță, că acesta și „Foaia de Duminecă“ vor înceta cu finea acestui an a apărării.

Serata literară aranjată în 12 a c. de Reuniunea femeilor gr. cat. române din Blaș a succes foarte bine. Disertația dlui A. C. Domșa despre poetul G. Coșbuc începem a o publica în nurul de față. Decî cetitorii nostri pot să vadă înșiși, cât de vrednică e de tinerul și escelețul nostru poet Coșbuc. Declamările încă au fost foarte reușite. Dșora Silvia Moldovan a declamat poezia „Regina Ostrogoților“ de G. Coșbuc, și de și acum a declamat întăia dată, totuși a satisfăcut pe deplin. Dna Matilda Nistor a declamat „Dragostea învrăjbită“ de G. Coșbuc. Am mai audiat pe dna Nistor deja și de alte ori declamînd tot din soiu acesta de poezii ale lui Coșbuc. Nu ne-a surprins decî de loc frumoșă declamare, căci la alt ceva nici nu ne așteptam. Studentii Negruț, Groze și Cristian cu cele două terteturi de violină și violoncel încă și-au dat totă silința de a contribui la oferirea unei seri plăcute pe sama publicului. Acesta s'a adunat la serată în număr frumos. Cu toate acestea am observat și de astă dată, că unora li-se pare, că nu mai au, ce să mai învețe de la alții.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Fragmente liturgice.

VII.

Întreit sfînta cîntare sau Cîntarea de învingere.

(Fine.)

„Acésta e adevăratul simbolul pustiirii și al templului dărîmat. Érá dacă s'a delăturat templul, aú încetat și tóte cele alalte. Ér pentru ca să scîi, că legea cea nouă a abrogat pe cea veche, zice, că de glas s'a ridicat pragul cel de sus al ușii, ceea ce va să însemne, că umbrele s'aú împrăștiat, pentru că a sosit gloriificarea acésta, și a strălucit grația, și mărirea s'a revărsat preste tot pămîntul. „Și casa s'a umplut de fum.“ Mie și acésta mi-se pare a fi un simbol al aceleii pustiiri viitoare, al focului barbar și al incendiului celui mai grozav. „Și am zis: O ticălosul de mine! că m'am umilit, că fiind că sînt om, și buze necurate avînd, și locuesc între popor, care are buze necurate, și pe Domnul Savaot l-am vîdut cu ochii mei.“ Vedenia acésta l-a aruncat în îngrozire mare, l-a silit la mărturisire, l-a făcut, să cunoscă mai bine ticăloșia firii sale proprii. Așa sînt adevărat toți sfinții. Când aú parte de cinste mai mare, atunci se umilesc mai tare. Așa Avraam grăind către Dumnezeu a zis, că este pămînt și cenușe (I Moisi 18, 27); așa și Paul, când a fost învrednicit de vedenia aceea, s'a numit pe sine născut fără de vreme (I Cor. 15, 8); așa și acesta se zice pe sine ticălos, mai întăiu grăind despre firea sa: „O ticălosul de mine! că m'am umilit, că fiind că sînt om,“ érá apoi despre condiția sufletescă: „și buze necurate avînd.“ Buzele sale le-a numit necurate, pare-mi-se, în asemănare cu gura cea de foc a acelor virtuți curate și cu servițiul acela fôrte acurat. Și nu s'a oprit aci, ci face mărturisire pentru poporul întreg adaugînd acestea: „și locuesc între popor, care are buze necurate.“ Dar pentru ce învinuesce el aci buzele? El arată, că e lipsit de încrederea de a grăi. Căci cei trei tineri aú zis aprópe acela-și lucru, când erau în cuptoriu: „Nu este nouă a deschide gura“ (Cânt. 9). Și acuma, când era timpul imnurilor și laudelor, și când vedea, că puterile celea de sus o făceau acésta, cu drept cuvînt își îndreptă cuvîntarea la buze, cari sînt mai ales chemate la slujba acésta. Dară buzele sale le-a zis necurate din cauza acésta, érá buzele poporului nu așa, ci pentru că ei erau plini de fărădelege. „Și pe împăratul Domnul Savaot l-am vîdut cu ochii mei.“ De aceea gem și jlesc, zice, că de și sînt nevrednic, totuși am ajuns la cinste așa de mare, carea învinge vrednicia mea și întrece firea mea. Érá când zice: „l-am vîdut,“ să nu te gîndesci la cunoștința exactă, ci la aceea, de care era capabil. Și consideră, rogu-te, cât de mare e dobînda mărturisirii. S'a acusat pe sine, și în dată s'a curățit. Căci pentru că a rostit cuvintele acestea, zice: „S'a trimis la mine unul din Serafimi, și în mână avea un cărbune, care-l luase cu cleștele din altariu. Și l-a atins de gura mea și a zis: Éta s'a atins acesta de buzele tale, și va șterge fărădelegile tale, și păcatele tale va curăți.“¹⁾

„Și Serafimi stău împrejurul lui.“ Ne arată, că vrednicia acésta, carea o împărtășește vecinătatea locului, e mai pe sus de cât vrednicia firii. Căci nu ne spune mai întăiu, ce sînt Serafimi, ci ne spune, unde stău. Vrednicia asta e adevărat mai mare. Cum așa? Așa, că arată, că virtuțile acelea sînt mari nu întru atăta, pentru că sînt Serafimi, ci pentru că stău aprópe de scaunul împăresc. Căci și noi privim de mai nobili pe argații aceia, cari pășesc alături cu jugul carului împăresc. Așa și dintre virtuțile acelea fără de trup sînt mai strălucite acelea, cari sînt cele mai aprópe de scaunul lui Dumnezeu. De aceea și profetul lăsînd la o parte aceea, ca să grăescă despre vrednicia lor cea firéscă, ne grăește mai întăiu despre prerogativa locului, căci scie, că acésta e podóbă mai mare, și că din acésta isvorea frumșeta firii lor. Asta e adevărat tótă gloria, onórea și dignitatea, că ele se înfățișează în jurul aceluia scaun. Asta pôte să se vadă și despre Ângeri; căci și despre ei voină Christos, să zică, că sînt mari, nu a zis, că ei sînt Ângeri, și apoi a tăcut, ci: „Că ângerii lor în ceruri pururea vîd fața Tatălui meu celui din ceruri“ (Mt. 18, 10). Pe cum adevărat acolo a vedea fața Tatălui e mai pe sus de cât vrednicia Serafimilor e mai pe sus de cât vrednicia ângeréscă, așa și de cât vrednicia Serafimilor e mai pe sus aceea, că ei stău în jurul scaunului, și că el e în mijlocul lor. Dară și acest lucru mare pôte să-l dobîndesci, dacă vei. El nu e adevărat numai în mijlocul

Serafimilor, ci și în mijlocul nostru, numai să o voim. „Că unde sînt doi sau trei adunați în numele meu, acolo sînt eu în mijlocul lor“ (Mt. 18, 20), și: „Aprópe e Domnul de cei înfrânți la inimă, și pe cei umiliți cu spiritul va mîntui“ (ps. 33, 18). De aceea strigă și Pavel: „Cele de sus să gîndiți, unde este Christos de-a dreapta lui Dumnezeu ședînd“ (Col. 3, 1). Veți dară, cum ne-a pus într'un loc cu Serafimi, și ne-a dus lângă scaunul împăresc.“¹⁾

Dar atăta nu a fost de ajuns. Serafimi „strigău unul către altul: „Sfînt, Sfînt, Sfînt.“ Dórá nu ați cunoscut strigarea acésta? Óre a noastră e, ori a Serafimilor? Și a noastră și a Serafimilor, din bunătatea lui Christos, carele păretele cel din mijloc al zidului l-a sfărmat și a împăcat tóte, ori cele din ceruri, ori cele de pe pămînt, și din bunătatea aceluia, carele a făcut amîndouă una. Căci imnul acesta mai înainte se cînta numai în ceruri; érá după ce Domnul a binevoit a veni pe pămînt, a adus la noi și cîntarea acésta împreună. De aceea acest Archiereu mare, când stă lângă acésta sfîntă masă, ca să aducă cuvîntătórea adorare și să oferéscă jertfa cea nesângerósă, nu numai ne invită la aclamarea acésta de laudă, ci mai întăiu numește pe Cheruvimi și amintea pe Serafimi și numai după aceea ne provóca pe toți, să rostim cuvîntul acesta nespuse de înfricoșat, și când ne aduce a minte de aceea, cari cîntă împreună cu noi, atunci înalță mintea noastră de pe pămînt strigînd către fiesce care din noi așa zicînd cu cuvintele acestea: Împreună cu Serafimi cîntă, împreună cu Serafimi să stai, întinde cu ei aripile, sbórá cu ei împrejurul scaunului celui împăresc. Ce mirare, că stai cu Serafimi, când Dumnezeu îți-a dat, să tractezi cu îndrăznélă acelea, de cari Serafimi nu cutéză a se atinge? Căci zice: „S'a trimis la mine unul din Serafimi, și în mână avea un cărbune, care-l luase cu cleștele din altariu.“ Altariul acela e figura și icóna altariului acestuia, focul acela e figura și icóna acestui foc spiritual. Dară Serafimul nu a cutezat, să-l atingă cu mîna, ci cu cleștele, érá tu îl leai cu mîna. Căci dacă privești vrednicia celor ce sînt puse înainte, acestea sînt cu mult mai mari de cât însă-și atingerea Serafimilor; érá dacă privești la iubirea de ómeni a Domnului, darul celor ce sînt puse înainte, nu se rușinează a se pogóri la nimicia noastră.“²⁾

„O minunate daruri ale lui Christos! În înălțime oștile ângerilor cîntă gloria, pe pămînt ómenii formînd coruri în biserică rîvnesc esemplul lor și cîntă acele-și cîntări de laudă. În înălțime Serafimi strigă imnul acela întreit sfînt; pe pămînt îl respică mulțimea ómenilor, și se unesc la olaltă adunarea sêrbătórescă a celor ceresci și a celor pămîntesci; una e mulțămita, una strigarea de bucurie, una starea corului celui plin de bucurie. Asta a rînduit-o negrăita bunătate a Domnului celui ce s'a pogorit la noi, asta a adunat-o sfîntul Spirit; conglásuirea acésta se potrivește bunei plăceri celei părintesci; ea din cer are consonanța modulărilor, și în vreme ce o mișcă Treimea asemenea unui ciocănel de citeră, ea sună melodia aceea desfătátóre și fericită, cîntarea aceea ângeréscă, conglásuirea aceea nesfârșită.“³⁾

Unul a fost Isaie, carele a vîdut odinórá pe Domnul ședînd pe scaunul sêu împăresc și pe Serafimi în jurul lui sburînd și strigînd: „Sfînt, Sfînt, Sfînt Domnul Savaot, plin este pămîntul de mărirea lui.“ Érá acuma sîntem miș de miș, a căror ochi sufletesci aú parte de vedenia acésta. Ba încă și mai mult, noi nu ne oprim asemenea lui Isaie cu cutrémur la vedenia acésta, ci ne amestecăm în ceta ângerilor, „închipuim cu taină pe Cheruvimi și aducem de viață făcétórei Treimi întreit sfîntă cîntare“. Éta ochii credinței noastre vîd pe „Împăratul tuturor, pe cel încunjurat de cetele ângeresci“, venind, să se așede pe scaunul sêu cel împăresc. Ne aducem a minte de intrarea lui cea triumfală în Ierusalim, când s'a dus la patimi și la mórtea crucii. Crucea îi e scaun împăresc. „Toți împărații, când mor, de o dată cu viața își stîng și puterile; dară lui Christos celui pironit pe cruce i-se închină întreg rotogolul pămîntului.“⁴⁾ „Smeritu-s'a pe sine ascultători făcîndu-se până la mórte, érá mórtea crucii. Pentru aceea și Dumnezeu pe dînsul l-a preainălțat și l-a dărui

1) S. Ioan Chrisost. in illud Vidi Dominum hom. V. l. c. p. 139.

2) S. Ioan Chrisost. ibid. p. 141.

3) S. Ioan Chrisost. ibid. hom. I. p. 95 ur.

4) S. Ciril Ierus. catech. IV. p. 28.

1) S. Ioann. Chrysost. In Esaiam c. 7. opp. ed. Paris. 1724. T. VI. p. 64 urr.

lui nume, care este preste tot numele, ca întru numele lui Isus tot genunchiul să se plece, al celor ceresci și al celor pămîntesci" (Fil. 2, 8 urr.). Altariul, crucea cea tainică, e scaunul lui cel împărătesc. „Intrând în lume zice: Jertfa și aducerea nu ai voit, eră trup mî-ai întemeiat. Arderile de tot și pentru păcat nu

ai voit. Atunci am zis: Țată vii, ca să fac, Dumnezeule, voea ta" (Evr. 10, 5 urr.). Țată vine! Să-l întimpinăm și noi cu cîntarea de învingere, cu care l-a întimpinat odinioră poporul în Ierusalim: „Osana Fiului lui David! Binecuvîntat e. cel ce vine în numele Domnului! Osana întru cei de sus!" (Mt. 21, 9.)

Ben Hur

său

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

XV.

O invitare.

Ben Hur aștepta cu Ilderim dincolo de rîu, căci la mezul nopții, pe cum s'au fost înțeleș, aveau să pornescă în direcția, carea o luase cu trei zeci de ore mai înainte caravana.

Șeful era fericit; el oferise lui Ben Hur daruri regesci, acesta înse le refuzase zicînd, că e destul de remunerat prin umilirea contrariului său. Multă vreme ținuse lupta acesta nobilă.

„Cugetă-te numai," zicea șeful, „ce ai făcut pentru mine. În toate corturile cele negre până la sinul de Acaba și până la mare și dincolo de Eufrat până la marea Scitilor vor vesti gloria Mirei mele și a feților ei, și cei ce vor cînta despre ei, aceia pe mine mă vor glorifica și vor uita, că eu am ajuns la tîmna tîrzie a vieții; și toți purtătorii de lănci, cari acuma nu au stăpân, se vor aduna la mine, și ceta bărbaților mei capabili de arme va crește până la nesfârșit. Tu nu știi, ce înșamnă a stăpâni ast fel pustia, pe cum o stăpînesc eu. Îți spun, că ea îți va aduce tribut comercial nespun de mare și libertate față cu regi. Da, pe sabia lui Solomon! dacă un trimis de al meu va cere pe sama mea un favor de la împăratul, îl va dobîndi. Și tu nu vei, să primesci de la mine nimica, — chiar nimica?"

Ben Hur răspundea:

„Nu, șefule! Ore nu posed eu mîna și inima ta? Lasă dobînda ta în putere și influință pe sama împăratului, carele va să vină. Cine ar pute să zică, că ea nu ți-s'a dat pe sama lui? În întreprinderea, ce am luat-o asupra-mi, poți că voi ai ave lipsă de multe. Dacă zic acuma ba, mai apoi voi cere ajutorul tău cu prospect mai mare de a-l dobîndi."

În decursul unei conversații de felul acest'a sosiră doi soli, Malluch și un necunoscut. Lăsară mai întîi, să între Malluch. Bunul om de loc nu cerca, să-și ascundă bucuria, ce o simțea asupra rezultatului zilei acesteia.

„Pentru ca să mă întorc înse la comisia mea," zise, „stăpînul meu Simonide mă trimite, să vă aduc scirea, că după închierea jocurilor unui din partida Romanilor s'au grăbit a protesta în contra solvirii banilor câștigați."

Ilderim trăsări și strigă în tonul său cel mai ascuțit:

„Pe gloria lui Dumnezeu! Orientul să decidă, dacă alergarea s'a câștigat pe cale onestă ori nu."

„Nu așa, bunule șef," zise Malluch, „conducătorul jocurilor a solvit banii."

„Așa s'a cădat."

„Cînd ziseră, că Ben Hur a strivit rîta lui Messala, omul a ris și le-a adus a

minte de lovitura, carea au căpătat-o Arabii, cînd încunjurau ținta."

„Și ce s'a întimplat cu Atenenul?"

„A murit!" strigă Ben Hur.

„A murit!" repeți Ilderim. „Ce noroc au acești monstri romani! Messala a scăpat viu!"

„El a scăpat viu, — da, șefule; înse viața îi va fi o povoră. Medicii spun că el va trăi, dară nu va pute să umble mai mult nici o dată."

Ben Hur privi în tăcere spre cer. Își inchipui pe Messala legat de scaunul său ca pe Simonide și purtat ca și acesta de servitorii pe umeri, cînd va să ajungă a fară din casă. „Bunul om a suferit-o întru răbdare; dară cum o va suferi acest om superb și ambițios?"

„Simonide mai spune," zise Malluch mai de parte, „că Sanballat are neplăceri. Drus și cei ce au subscris cu dînsul, au dus înaintea consulului Maxențiu și acesta înaintea împăratului cîrta cu privire la solvirea celor cinci talanți, cari l-a pierdut. Messala încă n'a recunoscut perderile sale și Sanballat a imitat pe Drus și s'a dus la consulul, la care se sfătuesc încă asupra acestui lucru. Romanii mai de omenie zic, că cei ce denegă solvirea, nu scapă de obligament, și toate partidele inimice Romanilor zic tot asemenea. Întrîgă cetatea vorbește despre acest cas penibil."

„Ce zice Simonide la acestea?" întrebă Ben Hur.

„Stăpînul rîde și e foarte mulțămînt. De solvesce Romanul, atunci e ruinat, ér de nu solvesce, atunci e desonorat. Înțelepciunea împăratului va decide afacerea. A vătîma Orientul ar fi un început rău în contra Partilor; a vătîma pe Ilderim ar însemna a seula asupra sa pustia, prin care trece operațiunea de ofensivă a lui Maxențiu. De aceea Simonide îți trimite vorbă, că să nu fii îngrijit; Messala va plăti."

Ilderim în dată își redobîndi voea bună.

„Acuma să pornim," zise el frecîndu-și mînile. „Afacerea la Simonide se află în bune mîni. Gloria e a noastră. Eu dispun, să aducă caii."

„Stăi," zise Malluch. „A fară mai așteptă încă un sol. Vei, să-l primesci?"

„Pe gloria lui Dumnezeu! Îmi uitasem de el."

Malluch se depărtă și se întorse cu un tinăr cu maniere fine și cu exterior plăcut, care se plecă pe un genunchiu și zise în chip curtenet:

„Iras, fata lui Valtasar, pe carea bunul șef Ilderim o cunoșce bine, mi-a dat o comisie pe sama șefului. Ea îi spune, că el l-ar manifesta un mare favor, dacă ar primi gratulările ei la învingerea cailor lui."

„Fata prietinelui meu e foarte grațioasă," zise Ilderim, și ochii îi luciau. „Du-î această pîtră scumpă ca dovadă, cât de mare îmi este bucuria asupra soliei ei."

La aceste cuvinte trase un inel din degetul său.

„Voi face, pe cum ai zis, șefule," replică tinărul și zise apoi mai de parte: „Fata Egiptenului mi-a mai dat încă o comisie. Ea rîgă pe bunul șef Ilderim, să spună tinărului Ben Hur, că tatăl ei locuesce cîtă va vreme în palatul de la Idernee, și ea va primi acolo pe tinărul acela mîne pe la ora a patra a zilei. Și dacă șeful Ilderim va primi mulțămînta ei și pentru acest al doilea favor, bucuria ei va fi îndoită."

Șeful privi la Ben Hur. Fața acestuia o roșise bucuria.

„Ce vei, să faci?" întrebă șeful.

„De-mi dai voe, șefule, atunci voi cerceta pe frumoasa Egiptenă."

Ilderim zise rîdînd: „Ore bărbatul să nu-și guste tinerețele?"

Apoi spuse Ben Hur solului răspunsul.

„Spune celei ce te-a trimis, că eu, Ben Hur, o voi cerceta mîne la amezi în palatul de Idernee, ori unde ar fi acela."

Tinărul se ridică și se depărtă cu o salutare mută.

Pe la mezul nopții porni Ilderim, după ce rînduise, ca un cal și un călăuz să rămână pe sama lui Ben Hur, de ore ce acesta voia, să pornescă pe urma lui.

XVI.

Cădat în laț.

În ceea zi Ben Hur, pentru ca să împlinescă înțeleșul avut cu Iras, se duse de la Omfal, care era în inima cetății, în colonada lui Irod și ajunse în scurtă vreme la palatul de Idernee.

De pe stradă ajunse într'o curte mică, la laturile căreia scări coperite duceau la deal la un portic. Lîngă scări ședeau statue de lei întraripați; în mijlocul curții împrăștia un ibis uriaș apă preste paviment; lei, ibisul, pîreții și pavimentul reamintiau Egiptul: toate, până și balustrada scărilor, erau cioplite din pîtră sură massivă. Preste curte și a nume așa, că ușile scărilor erau ascunse, se înălța porticul, o zidire așa de grațioasă, elegantă și simetrică, pe cum pe vremile acelea o putea găti cel mult un măiestru elin. Ea era de marmoră albă și se înfățișa ca un crin, care din întimplare a ajuns pe o stîncă mare și spîna.

Ben Hur se opri în umbra porticului și admira ornamentarea ei și marmora cea escelentă. Apoi intră în palat. Uși largi cu două canaturi erau deschise gata spre a-l primi. Coridorul cel dintîi, în care ajunse, era înalt, dară cam strîmt; pavimentul era de cărămidă roșii, și pîreții aveau aceeași coloră. Dară simplitatea acesta prevestia, că urmază ore ce frumos.

Merse mereu mai de parte, — întrîgă firea îi era liniștită. Preste câte va clipe avea să fie la frumoasa Egiptenă; ea îl aștepta — cu cîntări, povești și glume, plină de spirit, fantastică, veselă, cu un suris, ce-l clarifica privirile. Ea a trimis, ca să-l cheme în sara aceea, în care s'au preumblat în luntriță pe lacul din pădurea de finici; tot ea a trimis și acuma, ca să-l cheme; și el era în frumosul

palaș de Idernee mergând la ea. El era pus pe gânduri, dară tot de o dată și pierdut în visări.

Din coridor ajunse la o ușe închisă și se opri; atunci se deschiseră aripile ușii de la sine, fără ca să scârțâie vre o încuierătoare ori să se fie apăsător vre un bumb, și fără ca Ben Hur să-și fie mișcat piciorul ori mâna. Lucrul acesta nu-l băgă înse în samă din cauza priveliștii. Ce i-se oferi acum.

În vreme ce sta în coridor și privia prin ușe, vădu atriul unei case romane; el era larg și de o strălucire ca în poveste.

Cât de mare va fi fost odăea, nu se poate spune, fiind că o amăgire a nume calculată a sensurilor întâmpina pe cel ce privia într'însa. Ea părea a se întinde la o largime nemăsurată. Ben Hur nu văduse nici o dată așa ceva. Când se opri, ca să privească în jur de sine, și căută la paviment, vădu, că stă pe peptul unei Ledei, carea măgulia o lebedă, și că întreg pavimentul e acoperit în același chip cu mosaicuri, cari înfățișau teme mitologice. Jur împrejur erau scaune, — tot atâtea modeluri de artă alăsa, — și mese bogat sculptate, pe când pe ici pe colé invita divanuri la odihnă. Lucrurile cele ce atârnau de pe pereți, se reoglindeau limpede pe paviment, ca și cum ar nota în apă nemișcată; până și parchetarea pereților și picturile de pe ei și de pe plafon se reoglindeau jos. Plafonul cătră mijloc se încovoia la deal; acolo era o deschidătură, prin care intra lumina soarelui neîmpedecată și se vedea cerul pururea azur așa de aproape, cât ți-se părea, că-l poți ajunge cu mâna. Impluvul de sub deschidătură îl ținea zăvôré de bronz; stâlpii întrauriți, cari spriginau coperișul la unghiurile deschidăturii, luciau ca focul, pe unde-i loviau razele soarelui, și reoglindeau lor în paviment părea a ajunge până la adâncimi nesfârșite. Erau aci candelabre frumoase și strani, statue și vase. Preste tot interiorul acestei odăi s'ar fi potrivit foarte bine în casa aceea de pe colina palatină, carea o cumpăraseră Cicero

de la Cras, ori în vila din Tusculum a lui Scaur, a cărei stălucire era încă și mai vestită.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

Poesii de Aurel Ciato, un elegant volum de 101 pag. scos la „Tipografia” în Sibiu, cuprinde 38 versuri, din cari însemnăm aci *Orfana*, *O dată și acum*, *Didina*, ș. a. Prețul 1 fl.

A apărut

Calendarul „Unirii” pe 1898 Anul II

cu următorul cuprins bogat și interesant:

Cronologie, Serbătorile, Regentul, Întunecimi, Anotimpuri, Umblarea timpului, Lunile cu povește economice și semne de timp. Regentii europeni. *Sematismul provinciei mitropolitane de Alba Iulia* cu specificarea parohiilor în românește și ungurește și cu posta ultimă și a parohilor, cum și a diferitelor dicasterii.

Michail Pavel, episcopul de Orade, schiță biografică (cu un portret foarte succes). „*Christos a înviat*”, poezie de Al. Vlăduță. *George Coșbuc* (cu portret) note biografice și trei poezii: *Epigramă* (în vîrsta de 12 ani), *Peceriă* (de 14 ani) și *Beda* (din 1886). *Ales. Bohățel*, biografie și portret. *Cisme de mprumut* și *S'a turcitu-se bățul*, anecdote hazlii de Th. D. Speranță. *Glume. Morții nostri* (bărbații gr. cat. fruntași morți în 1897) cu portretul br. *David Urs* și *Iosif Hossu. Sfaturi. Posta. Scala timbrelor. Tîrgurile. Inserțiuni.*

Din acest cuprins ori cine se poate convinge, că acest Călindar e cel mai potrivit și mai bun pentru preoțimea noastră gr. cat. în special.

Prețul unui exemplar 35 cr. cu porto 40 cr.

A apărut:

Jertfa creștinilor. *Comentar al liturgiilor bisericii grecesci* compus de *Dr Victor Szmigelski*. Tomul I. Introducere dogmatică. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Blaș 1897. Tipografia seminarului archidiececan.

Pag. 230 în 8. Prețul 1 fl. 5 cr. sau 2 lei 20 bani. Editura auctorului.

Opul e dedicat *Esceleței Sale Prea-sfințitului Domn Michail Pavel episcop de Oradea mare.*

Venitul curat va fi contribuire la un fond provincial de salarizare a preoților și învățătorilor.

A apărut:

M. T. Cicerone despre bătrânețe tradus de *Andrei P. Liviu* canonic-abate gr. cat. în Lugos, edat de *Gavril Pop* canonic în Blaș. Prețul broș. 50 cr. Blaș 1897. Tipografia seminarului archidiececan. Sintem informați, că dl editor *venitul curat al acestei publicațiuni l-a destinat pentru un scop cultural.*

La tipografia seminarială se află de vîndare:

Legile politico-bisericesci din 1894 și 1895

împreună cu respectivele ordinațiuni ministeriale, traduse, edate și comentate la ordinul Prea-veneratului Consistor mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Prețul unui exemplar broșurat e 1 fl. 20 cr. v. a. + pentru porto 10 cr.

Credem, că nu mai e lipsă, ca să atragem atențiunea clerului nostru asupra acestul op. Fără de cartea această nici un preot nu poate, să se acomodeze în deosebitele sale agende, după-ce prin legile politico-bisericesci s'au schimbat toate raporturile de drept privitor la căsătorie. Tocmai de aceea credem, că nu va fi oficiu preoțesc, din care să lipsească această carte, în care se află toate cele, de câte are trebuință preotul în urma situațiunii nouă create prin legile aceste.

Euchologiu

edițiunea a doua, revădută după originalul grecesc și îndreptată în mod însemnat. Format 8° mare pe 552 pagine, pe hârtie velină, tipariu frumos în **negru** și **roșu**. — Prețul nelegat fl. 2.80, era legat în piele tare fl. 3.80.

Editor și redactor răspundător:

Dr Victor Szmigelski.

Turnătorie de clopote și fabrica de scaune de fer pentru clopote

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum și la turnarea de nouă a clopotelor stricate, mai departe spre facerea combinărilor de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță de mai mulți ani, provădute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întorče cu ușurință în ori-ce parte, îndată-ce clopotele sînt bătute de o lature, prin ceea-ce sînt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și vibrarea mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechi. Așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg, făcut după sistemul vechiu.

Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu scaune de fer bătut. — ca și spre turnarea de țoțe de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află tot de una gata în magazin

La expozițiunea millenară în Budapesta 1896 premiat cu medalia cea mare millenară.

(17) 6—?

Preț-curenturi ilustrate se trimit la cerere grătuit și franco.

